

Τι είναι οι δημόσιες συμβάσεις;

Δημόσιες συμβάσεις είναι συμβάσεις που συνάπτουν οι δημόσιες αρχές (π.χ. υπουργεία, δήμοι) για την αγορά εργασιών, προϊόντων ή υπηρεσιών από επιχειρήσεις που επιλέγουν οι εν λόγω αρχές.

Παράδειγμα: οι εργασίες κατασκευής ενός δημόσιου σχολείου, η αγορά επίπλων για ένα υπουργείο, οι υπηρεσίες καθαρισμού ενός σιδηροδρομικού σταθμού.

Γιατί χρειάζονται νέοι κανόνες;

Οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις που ισχύουν σήμερα χρονολογούνται από το 2004 και διέπονται από τις αρχές και ελευθερίες που θέσπισαν οι ευρωπαϊκές Συνθήκες. Σκοπό έχουν να κάνουν τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων διαφανείς και ανοιχτές για όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν έτσι να παρέχουν τις υπηρεσίες και τα προϊόντα τους σε όλη την επικράτεια της Ένωσης.

Οι σημερινές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις, αλλά και οι δημοσιονομικοί περιορισμοί, κατέστησαν αναγκαία τη μεταρρύθμιση των κανόνων αυτών, ώστε, αφενός, να γίνουν απλούστεροι και αποτελεσματικότεροι τόσο για τις αναθέτουσες δημόσιες αρχές όσο και για τις επιχειρήσεις, και, αφετέρου, οι αγορές του δημοσίου να γίνονται με την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και του υγιούς ανταγωνισμού.

Οι δημόσιες συμβάσεις με αριθμούς: 425 δις ευρώ, δηλ. 3,4% του ΑΕΠ της Ένωσης (στοιχεία 2011), στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών οδηγιών.

Τι αλλάζει με τους νέους κανόνες;

- Οι νέοι κανόνες **απλουστεύουν και επισπεύδουν τις διαδικασίες των αγορών του δημοσίου**, γεγονός που θα ωφελήσει τόσο τις αναθέτουσες αρχές (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 3) όσο και τις επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ (βλ. ΔΕΛΤΙΟ ΑΡ. 2):
 - οι αναθέτουσες αρχές θα έχουν μεγαλύτερη ευχέρεια να **διαπραγματεύονται** τους όρους της σύμβασης με τις επιχειρήσεις, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτό υπηρεσίες που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους
 - οι ελάχιστες **προθεσμίες** των διαδικασιών θα είναι μικρότερες
 - οι **περιφερειακές και τοπικές αρχές** θα έχουν λιγότερες υποχρεώσεις δημοσίευσης και θα μπορούν να ορίζουν τις σχετικές προθεσμίες (π.χ. για την υποβολή των προσφορών), από κοινού με τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις
 - μόνο η επιχείρηση που αναδεικνύεται ανάδοχος θα πρέπει να προσκομίζει όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι πληροί τους απαιτούμενους όρους για τη συγκεκριμένη σύμβαση. Για τη συμμετοχή στη διαδικασία, θα αρκεί η υποβολή **υπεύθυνης δήλωσης** ότι πληρούνται οι όροι αυτοί. Με τον τρόπο αυτό, θα μειωθεί

σε μεγάλο βαθμό ο όγκος των εγγράφων που απαιτούνται για την επιλογή των επιχειρήσεων.

- για να μειωθεί ακόμη περισσότερο η γραφειοκρατία που συνδέεται με τις δημόσιες συμβάσεις, στο μέλλον η **επικοινωνία** θα γίνεται υποχρεωτικά διά της ηλεκτρονικής οδού, και όχι πλέον με το συμβατικό ταχυδρομείο (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 4).
- **Οι δημόσιες συμβάσεις** γίνονται **εργαλείο άσκησης πολιτικής**: χάρη στους νέους κανόνες, οι δημόσιες συμβάσεις θα συμβάλλουν στην υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 7), της πολιτικής για την κοινωνική ένταξη (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 8) και της πολιτικής για την καινοτομία (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 9). Έτσι:
 - οι δημόσιες αρχές θα μπορούν να κάνουν τις επιλογές τους με βάση το καλύτερο **κόστος του κύκλου ζωής** των προσφερόμενων αγαθών: στο πλαίσιο αυτό, το αποτύπωμα CO₂ των προϊόντων θα μπορεί να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα
 - το ίδιο ισχύει και για την **παραγωγική διαδικασία** των αγοραζόμενων εργασιών, υπηρεσιών και προμηθειών: η ένταξη περισσότερων ευπαθών ή μειονεκτούντων ατόμων ή η χρήση μη τοξικών ουσιών θα μπορεί να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επιλογή του αναδόχου
 - η νέα διαδικασία για την αγορά **καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών** θα δώσει νέα ώθηση στην καινοτομία
 - ενθαρρύνεται περισσότερο η κοινωνική ένταξη: κάθε δημόσια αρχή θα μπορεί να **αναθέτει κατ' αποκλειστικότητα συμβάσεις** όχι μόνο σε εργαστήρια ατόμων με ειδικές ανάγκες, αλλά και σε επιχειρήσεις με βασικό στόχο την επαγγελματική ενσωμάτωση των μειονεκτούντων εργαζομένων, υπό την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι θα αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 30% του συνόλου των απασχολούμενων στη συγκεκριμένη μονάδα (έναντι του 50% που ισχύει σήμερα).
- Οι **ευρωπαϊκές ΜΜΕ**, οι οποίες διαθέτουν ένα τεράστιο δυναμικό δημιουργίας θέσεων εργασίας, ανάπτυξης και καινοτομίας, **πρέπει να έχουν ευκολότερη πρόσβαση** στις δημόσιες συμβάσεις (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 2):
 - θα ενθαρρύνονται, συνεπώς, οι δημόσιες αρχές να αναθέτουν πολλές συμβάσεις σε διάφορες μικρές επιχειρήσεις, παρά να αναθέτουν μία μόνο σύμβαση σε μία μεγάλη επιχείρηση
 - το απαιτούμενο ύψος του κύκλου εργασιών για τη συμμετοχή σε δημόσιο διαγωνισμό θα περιορίζεται, κατ' ανώτατο όριο, στο διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.
- Λαμβάνονται μέτρα για την καλύτερη πρόληψη της **σύγκρουσης συμφερόντων, της ευνοιοκρατίας και της διαφθοράς** (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 10):

- θα κληθούν τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, εντοπισμό και αντιμετώπιση της "**σύγκρουσης συμφερόντων**", βάσει του ξεκάθਾਰου ορισμού που παρέχεται τώρα
 - οποιοσδήποτε προσπαθεί να επηρεάσει δημόσια αρχή ή υποβάλλει ψευδή δήλωση **θα αποκλείεται** από τον διαγωνισμό
 - οι περιπτώσεις στις οποίες μια **σύμβαση μπορεί να τροποποιείται** μετά την ανάθεσή της και χωρίς νέα προκήρυξη υποβολής προσφορών θα προσδιορίζονται στο εξής επακριβώς
 - τέλος, οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να απορρίπτουν κάθε **προσφορά της οποίας η τιμή είναι αφύσικα χαμηλή** λόγω παράβασης της κοινωνικής, εργατικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, από μια ενδιαφερόμενη επιχείρηση.
- Οι **κοινωνικές υπηρεσίες**, καθώς και οι υπηρεσίες στους τομείς του πολιτισμού, της υγείας και ορισμένες άλλες, όπως οι νομικές, οι ξενοδοχειακές και οι υπηρεσίες εστίασης, που απαριθμούνται στις σχετικές οδηγίες θα υπάγονται σε ένα **νέο απλουστευμένο καθεστώς** (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 6):
 - το καθεστώς αυτό θα ισχύει για τις δημόσιες συμβάσεις άνω των 750.000 ευρώ (έναντι 200.000 ευρώ για τις άλλες υπηρεσίες)
 - οι δημόσιες αρχές θα μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις σε υποψηφίους που πληρούν όλα τα κριτήρια ποιότητας (όπως η προσβασιμότητα, η συνέχεια και η βιωσιμότητα των παρεχομένων υπηρεσιών) τα οποία θεωρούν ζωτικής σημασίας για τη συγκεκριμένη υπηρεσία
 - πέρα από την υποχρέωση ισότιμης μεταχείρισης όλων των επιχειρήσεων και την κατάλληλη δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού και της κατακύρωσής του, θα εφαρμόζονται μόνο οι εθνικοί κανόνες στις σχετικές διαδικασίες.
 - Οι νέοι ευρωπαϊκοί κανόνες δεν θίγουν την **εθνική οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών**:
 - τα κράτη μέλη θα επιλέγουν μόνο τους τον τρόπο οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών. Έτσι, μια δημόσια αρχή θα μπορεί είτε να εκτελεί από μόνη της τα καθήκοντα δημοσίου συμφέροντος με τα οποία είναι επιφορτισμένη, στηριζόμενη στους δικούς της πόρους, είτε να προσφύγει σε εξωτερικούς φορείς
 - οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης ισχύουν μόνο στην περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης υπηρεσιών, όταν μια δημόσια αρχή αποφασίζει να προσφύγει σε μια τέτοια μορφή οργάνωσης
 - η συνεργασία μεταξύ δημοσίων αρχών, π.χ. μεταξύ δήμων, δεν υπόκειται στους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις: η συνεργασία αυτή διέπεται τώρα από νέους κανόνες που καθορίζουν τους σχετικούς όρους (βλ. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ αρ. 5).

www.sale.gr